

Phòng Giáo dục & Đào tạo TP.TDM
Trường THCS Chu Văn An

KIỂM TRA GIỮA HỌC KỲ I (2023- 2024)
MÔN: NGỮ VĂN LỚP 9 (Tạo nguồn xã hội)

Ngày thi: 30/10/2023

Thời gian làm bài: 90 phút

ĐỀ CHÍNH THỨC

I. Đọc – hiểu văn bản (3 điểm)

Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi

VỊ THIỀN SƯ VÀ CHÚ TIỂU

Chuyện xưa kể lại rằng, một buổi tối, một vị thiền sư già đi dạo trong thiền viện, chợt trông thấy một chiếc ghế dựng sát chân tường nơi góc khuất. Đoán ngay ra đã có chú tiểu nghịch ngợm nào đó làm trái quy định: vượt tường trốn ra ngoài chơi, nhưng vị thiền sư không nói với ai, mà lặng lẽ đi đến, bỏ chiếc ghế ra rồi quỳ xuống đúng chỗ đó.

Một lúc sau, quả đúng có một chú tiểu trèo tường vào. Đặt chân xuống, chú tiểu kinh ngạc khi phát hiện ra dưới đó không phải là chiếc ghế mà là vai thầy mình, vì quá hoảng sợ nên không nói được gì, đứng im chờ nhận được những lời trách cứ và cả hình phạt nặng nề. Không ngờ vị thiền sư lại chỉ ôn tồn nói: “Đêm khuya sương lạnh, con mau về thay áo đi”. Suốt cuộc đời chú tiểu không bao giờ quên được bài học từ buổi tối hôm đó.

(Tác giả Văn Đan, dịch giả Như Nguyễn, nguồn Internet)

Câu 1 (0.5 điểm): Nêu phương thức biểu đạt chính của văn bản.

Câu 2 (1 điểm): Chú tiểu mắc lỗi gì? Vị thiền sư đã có cách xử sự như thế nào đối với lỗi lầm của chú tiểu?

Câu 3 (1 điểm): Thế nào là dẫn gián tiếp? Hãy thuật lại lời nhân vật trong câu văn sau đây theo cách dẫn gián tiếp.

Không ngờ vị thiền sư lại chỉ ôn tồn nói: “Đêm khuya sương lạnh, con mau về thay áo đi”.

Câu 4 (0.5 điểm): Qua văn bản trên, em rút ra bài học gì cho bản thân? (Nêu ít nhất hai bài học)

II. Làm văn (7 điểm)

Câu 1 (2.0 đ): Em hãy nêu suy nghĩ của mình về quan điểm: “Lòng khoan dung giúp mối quan hệ giữa người với người ngày càng tốt đẹp hơn”.

Câu 2 (5.0 điểm) Dựa vào văn bản *Hoàng Lê nhất thống chí* (trích hồi thứ 14) của Ngô gia văn phái, em hãy viết bài văn đóng vai người lính kể lại quá trình chuẩn bị và diễn biến trận đánh giữa đoàn quân của Quang Trung với quân Thanh từ ngày 25 tháng Chạp năm Mậu Thân (1788) đến mừng 5 tháng Giêng năm Kỉ Dậu (1789)

(Lưu ý: sử dụng yếu tố miêu tả và miêu tả nội tâm)

.....HẾT.....

HƯỚNG DẪN CHẤM

Câu	Gợi ý đáp án	Điểm
I. Đọc – hiểu văn bản		
Câu 1 (0.5)	- Phương thức biểu đạt: Tự sự	0.5 đ
Câu 2 (1.0)	- Chú tiểu phạm lỗi: <i>vượt tường trốn ra ngoài chơi</i> - Cách xử sự của vị thiền sư: <i>lấy chiếc ghế ra rồi quỳ xuống chỗ đó, không trách mắng mà chỉ nhắc chú tiểu thay áo.</i>	0.5 đ 0.5 đ
Câu 3 (1.0)	- <i>Dẫn gián tiếp là thuật lại lời nói hay ý nghĩ của người hoặc nhân vật, có điều chỉnh cho thích hợp; lời dẫn gián tiếp không đặt trong dấu ngoặc kép.</i> - <i>Thuật lại lời nhân vật theo cách dẫn gián tiếp:</i> <i>Không ngờ vị thiền sư lại chỉ ôn tồn nói rằng đêm khuya sương lạnh, chú tiểu mau về thay áo.</i> <i>(Học sinh có thể điều chỉnh một số từ ngữ, miễn phù hợp với nội dung lời nói của vị thiền sư)</i>	0.5 đ 0.5 đ
Câu 4 (0.5)	- <i>Đôi khi, lòng khoan dung có ý nghĩa nhiều hơn lời trách phạt</i> - <i>Mỗi người cần nhận thức được khi nào cần khoan dung, khi nào cần nghiêm khắc trách phạt.</i> - <i>Khoan dung không phải là dung túng cho điều xấu, điều ác.</i> - ... <i>(Học sinh có thể nêu những bài học khác miễn phù hợp với nội dung văn bản)</i>	0.5 đ
II. Tạo lập văn bản		
Câu 1 (2.0)	a. <i>Đảm bảo cấu trúc của một đoạn văn nghị luận: có đầy đủ mở đoạn, thân đoạn, kết đoạn</i>	0.25đ
	b. - <i>Xác định đúng kiểu văn nghị luận</i> - <i>Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: “Lòng khoan dung giúp mối quan hệ giữa người với người ngày càng tốt đẹp hơn”.</i>	0.25đ
	Mở đoạn: giới thiệu được vấn đề nghị luận Thân đoạn: * Giải thích: - <i>Khoan dung là thấu hiểu và thông cảm với người khác, biết tha thứ cho người khác khi họ hối hận và sửa chữa lỗi lầm.</i> * Tại sao “Lòng khoan dung giúp mối quan hệ giữa người với người ngày càng tốt đẹp hơn” - <i>Khoan dung là một trong những biểu hiện của lối sống đẹp, không dồn người khác vào đường cùng, khoan dung có tác dụng an ủi, động viên người khác đứng dậy sau lỗi lầm để sửa chữa.</i> - <i>Khoan dung giúp cảm hoá con người</i>	1.0 đ

	- Khoan dung giúp khơi gợi những phẩm chất tốt đẹp khác - Khoan dung giúp bản thân thanh thản, cuộc sống nhẹ nhàng, cải thiện quan hệ xã hội sẵn có và giúp tạo dựng các mối quan hệ lành mạnh trong tương lai... - Dẫn chứng * Luận: - Ca ngợi những người có lòng khoan dung; nhưng khoan dung đúng người, đúng việc mà không phải là dung túng cho điều xấu - Phê phán kẻ lợi dụng lòng khoan dung của người khác để vụ lợi Kết đoạn: - Khẳng định vai trò, tầm quan trọng của lòng khoan dung - Liên hệ bản thân	
	<i>d. Bài viết có sự sáng tạo, cách diễn đạt độc đáo, có cảm nhận riêng về vấn đề cần nghị luận.</i>	0.25đ
	<i>e. Đảm bảo bài viết đúng chính tả, đúng ngữ nghĩa, cách dùng từ, đặt câu, cấu trúc ngữ pháp chính xác.</i>	0.25đ
Câu 2 (5.0)	<i>a. Đảm bảo cấu trúc của một bài văn tự sự: đảm bảo cốt truyện có đầy đủ các sự việc, chi tiết tiêu biểu; kể chuyện có yếu tố tưởng tượng sáng tạo kết hợp với miêu tả, miêu tả nội tâm;</i>	0.25 đ
	<i>b. Xác định đúng vấn đề tự sự: quá trình chuẩn bị và diễn biến trận đánh giữa đoàn quân của Quang Trung với quân Thanh từ ngày 25 tháng Chạp năm Mậu Thân (1788) đến mùng 5 tháng Giêng năm Kỷ Dậu (1789) dựa vào văn bản “Hoàng Lê nhất thống chí” (trích hồi thứ 14) của Ngô gia văn phái</i>	0.5 đ
	c. Triển khai đầy đủ các sự việc, chi tiết tiêu biểu; kể chuyện có yếu tố tưởng tượng sáng tạo kết hợp với miêu tả, miêu tả nội tâm. - Học sinh sắp xếp các sự việc, chi tiết tiêu biểu, hệ thống a. Mở bài: - Xác định ngôi kể (nhân vật “tôi” – người lính – cùng tham gia trong chiến trận với vua Quang Trung) - Giới thiệu sự việc: quá trình chuẩn bị và diễn biến trận Hà Hồi, Ngọc Hồi b. Thân bài: - Giới thiệu đôi nét về vua Quang Trung (có thể tưởng tượng về ngoại hình, dáng vẻ, tính cách của nhà vua). - Lần lượt kể diễn biến các sự việc: + Nhận được tin báo quân nhà Thanh sang xâm lược nước ta, vua Quang Trung có thái độ và hành động như thế nào? + Sự kiện ngày 25 tháng Chạp là gì? + Ngày 29 tháng Chạp đi đến đâu? Làm gì? Gặp ai? Nhà vua đã nói những gì với các tướng sĩ? đến đâu? Đưa ra lời hứa gì? Với ai? + Nửa đêm ngày mùng 3 tháng Giêng, vua Quang Trung cùng các binh	3.5 đ

	sĩ đi đến đâu? Làm gì? + Rạng sáng ngày mùng 5 tháng Giêng đi đến đâu? Làm gì? + Vua Quang Trung chiếm lại được thành Thăng Long vào thời gian nào? Tâm trạng của nhà vua ra sao khi chiếm lại được thành Thăng Long? * Lưu ý: trong lúc kể, học sinh cần chú ý nhiều đến yếu tố miêu tả, nhân vật, yếu tố biểu cảm; biết đưa lời thoại của nhân vật phù hợp; giọng kể tự nhiên, sáng tạo, không viết lại nguyên văn theo nguyên tác mà vẫn giữ được nội dung câu chuyện; cách dùng từ, đặt câu chính xác. c. Kết bài: Ý nghĩa, bài học rút ra từ trận đánh	
	<i>c. Sáng tạo: có cách diễn đạt độc đáo; sử dụng có hiệu quả yếu tố miêu tả và biểu cảm trong bài văn tự sự.</i>	0.5 đ
	<i>d. Chính tả, dùng từ, đặt câu: đảm bảo chuẩn chính tả, chuẩn ngữ pháp của câu, ngữ nghĩa của từ.</i>	0.25 đ

Duyệt của Ban Giám hiệu

TTCM

Nguyễn Phương Thu

 SCHOOL